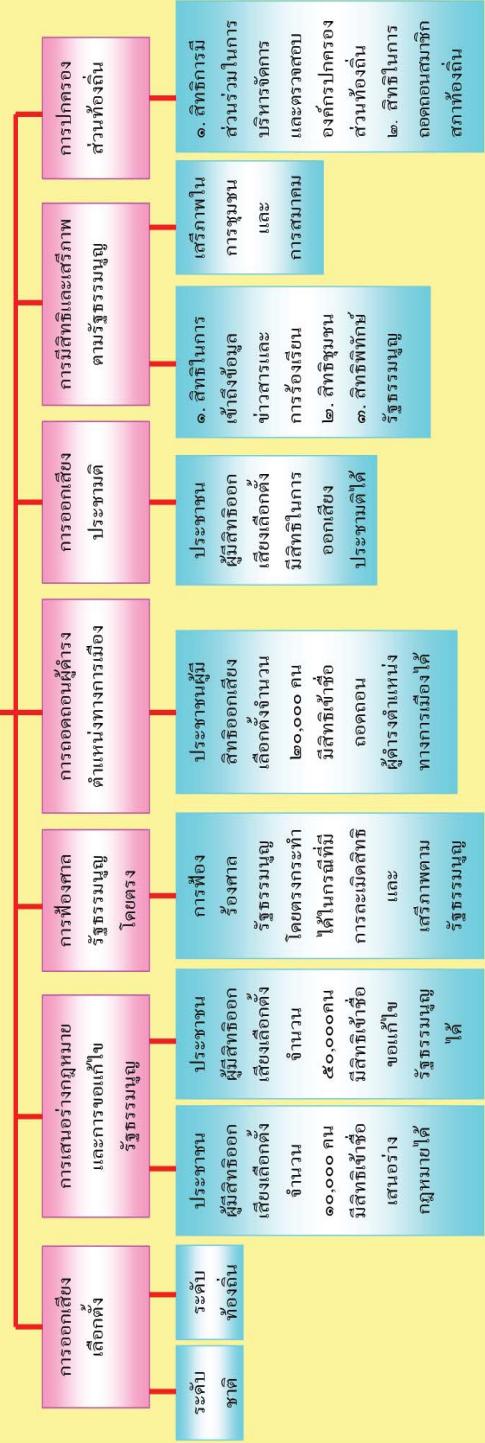

การมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยตรงของประชาชน

นอกเหนือรัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้เพิ่มช่องทางการมีส่วนร่วมทางการเมืองให้กับประชาชนไว้อีกประการหนึ่ง คือ ได้เปิดโอกาสให้ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่น้อยกว่า ๕๐,๐๐๐ คนสามารถเข้าข้อเพื่อเสนอขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญได้ ซึ่งนับเป็นหลักการใหม่ที่เกิดขึ้นครั้งแรกในรัฐธรรมนูญฉบับนี้ ถือเป็นการเสริมสร้างบทบาทของประชาชนให้สอดคล้องกับระบบการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๙๑

ด้วยเหตุนี้การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน จึงถือเป็น “หัวใจสำคัญ” ของการปกครองตามระบบของประชาธิปไตย ประชาชนทุกคนต้องทราบหนักว่าตนเองเป็นเจ้าของประเทศ และต้องเข้าไปปรับผิดชอบในกิจกรรมบ้านเมือง ของตนเองในทุกโอกาสที่เหมาะสมและสามารถกระทำได้ ประชาชนทุกคนต้องไม่ละเลยหรือเพิกเฉยต่อการกระทำหน้าที่ ในฐานะที่เป็นพลเมืองที่ดีของสังคม

จัดทำโดย กลุ่มงานสารนิเทศ สำนักประชาสัมพันธ์

สำนักงานเลขานุการสภาพัฒน์ฯ แทนรายภูมิ

<http://www.parliament.go.th>

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐
ได้ประกาศใช้เมื่อวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๐ มีสาระสำคัญใน
การคุ้มครอง สิ่งแวดล้อม ขยายสิทธิ และเสรีภาพของประชาชน โดย
ลดการผูกขาดอำนาจเจ้ารัฐและเพิ่มอำนาจประชาชน ทำให้
การเมืองมีความโปร่งใส มีคุณธรรมและจริยธรรม ตลอดจน
ทำให้องค์กรตรวจสอบมีความอิสระ เก็บรวบรวม ทำงานได้อย่างมี
ประสิทธิภาพและเน้นการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน
มากยิ่งขึ้น

ความหมายของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนคือการที่ประชาชนเข้าร่วมดำเนินกิจกรรมทางการเมืองตามสิทธิที่กฎหมายกำหนดด้วยความสมัครใจ โดยมุ่งหวังที่จะให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวโน้มนโยบายของรัฐทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนได้บัญญัติ
ไว้ในรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐
ดังต่อไปนี้

๑. การใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง

การเลือกตั้งเป็นรูปแบบหนึ่งของการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่ง่ายและขัดเจนที่สุด ทั้งในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นและระดับชาติ และถือว่าเป็นวิธีการใช้อำนาจอธิปไตยของประชาชนในการเลือกตัวแทนเข้ามาทำหน้าที่บริหารราชการแผ่นดิน

๒. การใช้สิทธิเข้าชื่อเสนอกฎหมาย

ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่น้อยกว่า ๑๐,๐๐๐ คน
มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานรัฐสภา เพื่อให้รัฐสภาพิจารณา
ร่างพระราชบัญญัติ ตามที่กำหนดไว้ในหมวด ๓ สิทธิและ
เสรีภาพของชนชาวไทย และหมวด ๕ แนวโน้มบายพื้นฐานแห่งรัฐ
ถือเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีบทบาทและมีส่วน
ร่วมในการเสนอคุณธรรม และตรวจสอบการใช้อำนาจอย่าง
เป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น

๓. การใช้สิทธิออกเสียงประชามติ

การออกเสียงภาษาอามติ เป็นการเปิดโอกาสให้
ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจเรื่องสำคัญ ๆ และแสดง
ความต้องการที่แท้จริงของตนให้รัฐบาลได้ทราบ

๔. การใช้สิทธิ์อุดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและข้าราชการระดับสูง

การใช้สิทธิออกเสียงผู้นำร่างทำแท่นแห่งทางการเมืองผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่า ๒๐,๐๐๐ คน มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานาธิบดีเพื่อให้วุฒิสภาพมีมติให้ถอนคัดค้านผู้นำร่างทำแท่นแห่งทางการเมืองและข้าราชการระดับสูง

๕. การมีส่วนร่วมในการเมืองการปกครองส่วนท้องถิ่น

ประชาชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการรับผิดชอบ
และเรียนรู้การปกครองส่วนท้องถิ่นของตนเอง ในรูปแบบต่าง ๆ
ด้วยตัวของเขารอง เป็นร่วมกันคิด ร่วมกันทำ ร่วมกันแก้ไขปัญหา
และร่วมกันตรวจสอบองค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น ภายใต้กฎหมาย
ตนเองซึ่งเป็นการเอื้อประโยชน์ต่อการพัฒนาระบบ
ประชาธิปไตยเป็นอย่างยิ่ง

๖. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจทางนิติบัญญัติ

ในการพิจารณาภูมายที่มีสาระสำคัญเกี่ยวกับเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ หรือผู้พิการหรืออุทพพลภาพ หากสภาพผู้แทนราชบูรพาไม่ได้พิจารณาโดยกรรมมาธิการเต็มสภาพผู้แทนราชบูรพาต้องตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้น ประกอบด้วยผู้แทนองค์กรเอกชนเกี่ยวกับบุคคลประเภทนั้น ๆ มีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนกรรมมาธิการทั้งหมดโดยมีสัดส่วนหกสิบและ半 และชายที่ใกล้เดียวกัน เพื่อให้ผู้แทนขององค์กรนั้น ๆ ได้มีสิทธิในการพิจารณาภูมายที่เกี่ยวข้องกับบุคคลดังกล่าว

๗ การจัดตั้งและเข้าเป็นสมาชิกคณะกรรมการเมือง

บุคคลมีเสรีภาพในการรวมตัวกันจัดตั้งพระราชการเมือง
เพื่อสร้างเจตนา湿润ทางการเมืองของประชาชนและเพื่อดำเนิน
กิจกรรมในทางการเมืองให้เป็นไปตามเจตนา湿润นั้นตาม
วิถีทางการปกครองระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์
ทรงเป็นประมุข

๙. การมีส่วนร่วมโดยการรวมตัวเป็นกลุ่มผลประโยชน์

มีการเปิดโอกาสให้กลุ่มคนมาร่วมกัน อันเนื่องมาจากการบริหารงานหรือมีผลประโยชน์ร่วมกันเพื่อช่วยเหลือกันและกัน มีอาชีพการงานที่มีผลประโยชน์ร่วมกันเพื่อช่วยเหลือกันและกัน และเพื่อปกป้องคุ้มครองผลประโยชน์ของกลุ่มตน ทั้งนี้เพื่อไม่ให้มีการเอาเปรียบชิงกันและกัน แต่เป็นการสร้างสังคมที่ทุกกลุ่ม อยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข